

מאוצרות הפרשה

כהונה; מותר בגרושה, כאילו היה בו פסול, ח"ו. ארבעים שנה של נסיון קשה! מן הסתם תמה לא פעם על עצמו מדוע נגרע חלקו וקדושתו משאר אחיו. ומה היתה באמת הסיבה שלא נתכהן אף הוא כאביו?

בליקוטי הערות על פי אור החיים הביא מן הזוהר הקדוש (ח"ג דף ר"ד ודף ר"א) שבמכוון לא נמשח ולא נתכהן פינחס עד מעשה זמרי – כדי שלא ירתע מלהרוג את זמרי מפני האיסור של "לנפש לא יטמא". רק אחרי קרוב לארבעים שנה נתברר לו לפינחס – "שלך גדולה משלהם", שמפני שהיה מיועד ל"ברית כהונת עולם" (פי' האבן העזרא: "כי הכהנים הגדולים היו בני פינחס") ליטול יתר על אחיו – היה נדמה מעיקרא שנגרע חלקו. כן היה גם אצל נח שהיה עקר חמש מאות שנה. כל בני דורו רחמו על ה"מסכן" שלא ישאיר אחריו שם ושארית, והיה כל זה כדי שלא יחא יפת הגדול שבבניו ראוי לעונשין לפני המבול, ויהיו דוקא לו המשך ואחריות (רש"י בראשית ה', ל"ב). וכאשר "ביום ההוא" יברך כל אחד מאתנו (אשרי הזוכה) "ברוך הטוב והמטיב" על מה שהיה נדמה ביום הזה כבשורות רעות, ימצא כל אחד את עצמו כפינחס וכנח, מחבב את הצרות ומודה על הקשיים. (מי זהב הרה"ג יצחק גולדוסר)

אבינו מת במדבר והוא לא היה בעדת קרח וכו' ובנים לא היו לו (כג)
בספר חנוכת התורה מסביר, מה הקשר בין מה שלא היה בעדת קרח לבין מה שלא היו לו בנים. והסביר, הגמ' במו"ק (י"ה) אומרת על הפסוק בתהילים "ויקנאו למשה במחנה", מלמד שכל אחד קנא וחשד לאשתו ממשה, והגמ' מסכת סוטה (כ"ו) אומרת, סוטה שחשדו בה ושתתה מהמים המאררים, והתברר שהחשד היה לחינם, ונקתה ונזרעה זרע", אם ילדה נקבות תלד זכרים. וזה מה שכתוב: "והוא לא היה" בתוך העדה שקינאו לנשותיהם ממשה, והראיה "ובנים לא היו להם", כי אילו היה בעדת קרח שחשדו נשותיהם לחינם, היה צריך להיות תשלום גמול לאימנו שתלד זכרים. (מדשן ביתך)

ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רעה (כז, טז-יז)
שמעתי שמביאים שאלה בשם רבי אליה לופיאן זצ"ל. אמנם ב"לב אליהו" זה לא מופיע, אך כך שמעתי שמביאים משמו, ונקדים בסיפור שסיפר לי הרב הופמן מפתח תקוה: פעם הוא היה אצל החזון איש זצ"ל בפורים, והגיע אל החזון איש בחור עם גמרא ביחד. הוא פתח את הדף הראשון, הריק, ואמר לחזון איש: "רבה, אני לא מבין את הפשט פה..." החזון איש התפעל ואמר בבת שחוק: "זה הרי כל כך חלק, מה יש כאן להבין?... כאשר מדברים עם אדם פשוט, קשה הבנה, לעתים יש צורך להסביר לו דבר באמצעות "משל", וזאת למען ייטיב להבין את כונת הדברים. אבל כאן משה מדבר עם הקב"ה! לשם מה הוא צריך להמשיל עדה בלי מנהיג ל"צאן בלי רועה"? וכי הקב"ה צריך, חלילה, המחשה כדי להבין ולדעת כיצד נראית עדה בלי מנהיג? מבאר ר' אליה: משה רבינו לא מסביר לקב"ה, הוא מסביר לעצמו! כדי שתפלתו עבור בני ישראל תהיה מעומקא דלבא, הוא ממחיש לעצמו את גודל הצורך והחשיבות שיש במיני מנהיג על עדת ישראל! לעתים זקוק אדם לחזק את עצמו על מנת שתפלתו תהיה מתוך כונה שלמה ואמתית. הוא יכול לעשות זאת על ידי שהוא ממחיש לעצמו באמצעים שונים, את משמעותה העמוקה וחשיבותה העליונה של הבקשה שאותה הוא מבקש. משה, כאמור, השתמש במשל כדי לחדד לעצמו את גודל הבקשה, ועל ידי כך תקבל תפלתו משנה כבד ראש וכונת לב. נפלא מאד. (רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל – יחי ראובן)

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם (כה, יא)
ללא פרסים, וללא הגרלות, היינו מתאספים מדי שבת אחר-הצהרים קבוצה של ילדים מת"ת 'תורת אמת' בבני ברק לשיעורו השבועי של המנהל והמחנך הרגול רבי מאיר מונק זצ"ל. היה זה בימי "הפגנות השבת" בירושלים אחד הילדים הזכיר את שמו של רבי עמרם בלוי זצ"ל, אולי כסמל ודוגמא לקנאות של ימינו... ענה לנו הרב מונק במתק לשונו: אסביר לכם מה ההבדל, הרב עמרם בלוי היה יוצא לרחוב בשבת ואומר בשמחה – ברוך השם! השבת אין מכוניות בכביש! ולפתע אוי! הנה מכונית נוסעת, ואז הייתה מתפרצת הזעקה שבת!! שבת!! אין להשוות אותו לקנאי מהסוג החדש שיוצא לרחוב ומהרהר בליבו: השבת, עָפָעס, "יבש"! אין אף מכונית באופק! ולפתע... הנה מכונית – שבת!!! שבת!! 40 שנה חלפו מאז שמענו את הדברים, והם אקטואליים כיום – בדיוק כמו אז! (מוסף שבת קודש יתד נאמן)

שם. במדרש רבה מובא: כשיצא פינחס עמדו בני שמעון לפגוע בו, ירד המלאך ונגף בהם. כשראה פינחס שמבקש לכלותן, חבטן (את זמרי וזובי) בקרקע ועמד והתפלל. על כך נאמר בתהילים: "ויעמד פינחס ויפלל ותעצר המגפה". הפסוק ממשיך ואומר: "ותחשב לו לצדקה לדר ודר עד עולם". וקשה – הלא גם אהרן הכהן עצר את המגפה, על ידי הקטורת, מדוע לא נאמר עליו שנחשב לו הדבר לצדקה לדור ודור? תרץ ה"תפארת שלמה": ודאי שגם אהרן עשה צדקה גדולה, אך אין הדבר נוגע לדור ודור, שהרי כאשר אין לנו בית מקדש, אין גם קטורת, ואיך נעצור את המגפה? פינחס עצר את המגפה על ידי תפלה, וזהו דבר שאנו יכולים לעשות תמיד. לכן נחשב לו הדבר "לצדקה לדר ודור", עד עולם. (לאור הגר)

הנני נתן לו את בריתי שלום (כה, יב) כיצד זה נתן ה' לפנחס את שכרו מיד כאן בעולם הזה? והרי אמרו חז"ל (קדושין ט"ז): "שכר מצוה בהאי עלמא ליכא" – שאין שכר על המצוות בעולם הזה, אלא רק בעולם הבא שכולו רוחני. הטעם מדוע אין מקבלים שכר המצוות בעולם הזה, מסביר הרמ"ע מפאנו (בספרו עשרה מאמרות): מכיון שמצוה היא דבר נצחי, הרי שגם השכר צריך להיות נצחי. והנה אם יקבל האדם את שכרו כאן בעולם הזה, לא ישאר לו שכר לנצח, שהרי ביום מן הימים ימות. מכיון שכך, נשמר לאדם שכרו לעולם הבא, ושם ישאר עמו לנצח. אמנם הסבר זה מתיחס לאדם רגיל, שסופו למות. ואולם פנחס היה שונה בזה משאר בני האדם, שכן אמרו חז"ל (פרקי דרבי אליעזר טו) שפנחס הוא אליהו הנביא. וכידוע אליהו לא מת, אלא חי לנצח, ועל כן גם השכר שניתן לו בעולם הזה, הוא שכר נצחי. (חנכת התורה – נפת צופים)

והיה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם תחת אשר קנא לאלקיו ויכפר על בני ישראל (כה, יג) רש"י: "ברית כהנת עולם – שאעפ"י שכבר ניתנה כהונה לזרעו של אהרן, לא ניתנה אלא לאהרן ולבניו שנמשחו עמו ולתולדותיהן שיולידו אחר המשחתת, אבל פינחס שנוול קודם לכן לא נמשח ולא בא לכלל כהונה עד כאן". עכ"ל. שמעתי הערה יפה מהגאון הר"ר מרדכי רינהולד זצ"ל. נסיון גדול כמידת הקנאה היה לו לפינחס בן אלעזר טרם שנתכהן. סבו, אביו, אחיו – כולם כהנים. והוא המבוגר והגדול שבאחיו – כור נחשב. איננו עובד במשכן, איננו אוכל קדשים ותרומה, ואיננו זכאי לכ"ד מתנות

פרנסה משמים!

אך בגורל יחלק את הארץ לשמות מטות אבתם ינחלו (כ"ו, נ"ה)

לכאורה יש להבין, הלא הארץ התחלקה על פי רוח הקודש, וכל שבת קיבל חלק על פי גדלו ומספר אוכלוסיו! מעתה יש להתפלא, לשם מה היה נחוץ הגורל כלל? מדוע לא לחלק את הארץ על פי רוח הקודש בלבד?

את התשובה נבין על פי המעשה הבא: מעשה ביהודי יקר, אשר עבד במשך כחמש עשרה שנים כמהנדס כבישים במשרד גדול, והתפרנס היטב. במשך שנים הוא שקל לא פעם לעזוב את מקום עבודתו ולהתחיל לעבוד כעצמאי, אולם החששות הנלווים לצעד מעין זה – הרתיעוהו. ככלות הכל, כעת הוא קיבל משכורת מכובדת ומסודרת מדי חודש בחודשו, מבלי צורך לחפש לקוחות חדשים ולחשוש כל העת מפני תקופות יובש שפוקדות כל עסק באשר הוא... וכך הוא נותר בעבודתו הנוכחית, והמשכורת הגיעה מדי חודש בחודשו – כמו שעון מדויק.

אלא שלא לעולם חוסן... בשלב מסויים, הרגיש מיועדנו כי מצבו של המשרד אינו בכי-טוב. מספר העבודות החדשות התמעט בהדרגתיות, וברור היה כי שאלת הפיטורים הינה רק שאלה של זמן... ואכן, ביום בהיר אחד הוזמן מיועדנו אל חדרו של המנהל, אשר הודה לו על עבודתו המסורה במשך שנים, אך בהירי כי העסק עומד בפני סגירה מוחלטת, כך שעבודתו אינה נחוצה עוד. הוא הושיט לו את ההמחאה על סך המשכורת של החודש האחרון, ונפרד ממנו בלחיצת יד אמיצה. מיועדנו לא ידע את נפשו. מה יעשה כעת? כיצד ימצא עבודה בגילו, מהיום להיום? המשכורת אמנם תספיק לחודש הקרוב, אולם מה לאחר מכן? כיצד יפרנס את משפחתו בחודשים הבאים? אלו, פחות או יותר, המחשבות שחלפו בראשו בזמן שתחב את ההמחאה אל תיקו, ארז את מטלטליו, ויצא לדרכו אל ביתו – כשהוא מתכוון לעבור בדרכו בסניף הבנק בכדי להפקיד את ההמחאה שקיבל.

אלא שלהפתעתו, כאשר הגיע אל הבנק ופשפש בתיקו – לא מצא את ההמחאה... הוא פשפש בכל התאים, נבר בין המסמכים, אך לשוא... ההמחאה לא נמצאה! מיועדנו היה משוכנע כי הכניס את ההמחאה אל תיקו, אולם באין הסבר אחר, הניח כי בכל זאת שכח את ההמחאה בחדרו שבמקום העבודה, וכך לא נותרה לו ברירה כי אם לשוב על עקבותיו, לצעוד כברת דרך, ולחזור אל החדר שסבר כי לא ישוב עוד לראות לעולם.

שם, חיפש מיועדנו בכל המגירות, על גבי השולחן, על הרצפה, ובכל מקום אחר שניתן להעלות על הדעת, אולם ההמחאה המיוחלת – לא נמצאה... בצעד חסר הגיון, החליט לפתוח את תיקו ולחפש שנית – למרות שהיה זה חסר סיכוי. הוא הלא חיפש ביסודיות רבה כל כך, במשך שעה ארוכה! אולם ראה זה פלא. אך פתח את תיקו, והנה לנגד עיניו ההמחאה, בראש ערימת מסמכים, במקום גלוי ובולט לעין...

עבור מיועדנו, היה זה נדבך נוסף במסכת האירועים הקשים של אותו היום. לא זו בלבד שפוטר מעבודתו ומצא את עצמו מובטל חסר כל, אלא שאפילו הפקדת המשכורת האחרונה לא היתה יכולה להתנהל למישרין... בלב כבד ובתסכול הולך וגובר, הוא עזב שוב את חדרו ויצא לדרכו אל עבר סניף הבנק אותו עזב אך לפני שעה קלה. והנה, בעוד מיועדנו צועד ברחוב – מבחין הוא בידיד אותו לא פגש שנים. הלה שהיה בעיצומה של שיחת טלפון, נופף לו בידו וביקש כי ימתין, ולאחר שסיים את השיחה פנה אליו ואמר: "הו... כמה טוב שאני פוגש בך! בדיוק כעת התבקשתי על ידי ידיד לחפש מהנדס כבישים אמין עבור פרויקט גדול... אלמלא ראיתי אותך – לא הייתי זוכר כלל שזהו תחום עיסוקך, אולם הנה הזדמנות למולי! האם תסכים לקבל על עצמך פרויקט שכזה?", שאל הידיד, ומיועדנו כמונבן השיב בחיוב בהתרגשות רבה. מה נפלאות דרכי ההשגחה! הוא לא הספיק להיות מובטל אלא מספר שעות בלבד, וכבר גלגלה לידו ההשגחה העליונה עבודה חדשה, הפעם כעצמאי, בדיוק כפי שרצה מזה זמן רב... ואכן, מאז שאירע אותו מעשה ועד שסיפר מיועדנו את סיפורו – חלפו כבר יותר מעשר שנים, בהן עשה חיל בעבודתו כעצמאי, ועוד היד נטויה – בסייעתא דשמיא כמונבן... הרי לנו, כי אמנם לפעמים נראה לאדם שהוא זה שדואג לפרנסתו, אולם בכדי להווכח שלא כך הם פני הדברים – אין צורך ביותר מאשר התבוננות קלה, אשר תלמד ותעיד בלי צל של פקפוק כי הכל משמים!

ומכאן, תשובה לשאלתנו: שכן הנה, בני ישראל עמדו כעת לקראת המעבר מהמדבר, בו לא הוטל עליהם עול הדאגה לפרנסתם, שהרי הם אכלו את המן וכל צרכיהם סופקו להם באופן ניסי, אל ארץ ישראל – בה הם עתידים היו לחזור ולשאת בעול הדאגה לפרנסתם. לפיכך, דוקא בשעה זו ביקש הקדוש ברוך הוא ללמד, כי גם כאשר על האדם לעשות לפרנסתו – אין זו אלא השתדלות בעלמא, בעוד הפרנסה עצמה – מן השמים היא!

את זאת, ניתן ללמוד מהגורל. לכאורה, האדם העורך גורל עושה 'בעצמו' את כל הפעולות הנחוצות לשם ביצוע הגורל, אולם ברור, כי את תוצאות הגורל – לא האדם קובע, אלא הן מוכתבות מלמעלה! בכך כביכול לימד הקדוש ברוך הוא את ישראל, שכן הוא גם בנוגע לפרנסה: אמנם על האדם לעשות את המעשים הנחוצים בכדי שפרנסתו תגיע אליו, אולם את תוצאות השתדלותו לא הוא קובע, כי הן מוכתבות משמים.

(מתוך "ללמדך - במדבר" מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

מה עדיף ללבוש בשבת טלית שאולה של שבת או טלית שלו של חול?

שאלה: אברך נסע לבית חמיו לשבת, וכשהגיע לביתו נוכח לדעת שלקח אתו בטעות את הטלית של יום חול במקום הטלית של שבת. אמר לו חמיו שיש לו טלית נוספת של שבת, והוא מוכן לתת לו אותה במתנה על מנת להחזיר כדי שיוכל לברך עליה בשבת בבוקר. האם ישתמש בטלית של שבת של חמיו, או בטלית חול שלו עצמו? **תשובה:** הגאון רבי נפתלי הערצקא רייזמן שליט"א הורה שעדיף להשתמש בטלית שלו אע"פ שאינה של שבת, שהרי לא התירו לעשות קנין בשבת אלא לצורך מצוה, והכא מכיון שיש לו טלית משלו, אע"פ שאינה נאה כ"כ, מ"מ לא חשיב צורך מצוה לעשות קנין עבור זה בשבת. והגאון רבי מנדל שפן שליט"א אמר, שמצאנו מחלוקת ראשונים בכגון דא ממש לענין אחרון, האם עדיף לברך על שלו שאינו מהודר כ"כ, או על של חברו [שמקנה לו על מנת להחזיר] שהוא יותר מהודר, ונקטינן להלכה שעדיף לברך על שלו אע"פ שאינו מהודר כ"כ. ולכאורה הוא הדין בנידון דידן יש להעדיף הטלית של חול שלו. אמנם י"ל דהכא שאני, שיש ב' מעלות בטלית נאה: א. שהוא הידור מצוה מצד מצות ציצית. ב. שהוא כבוד שבת. וזה דוחה המעלה שיש לטלית משלו. ומצד הקנין אין לחוש כלל, דמותר לעשות לכתחילה קנין בשבת במקום מצוה. והגאון רבי יעקב גרינוולד שליט"א אמר, דמצד הדין מותר לעשות קנין על מנת להחזיר בכל גווי, ומשמע מהמג"א שאפילו שלא במקום מצוה שרי. ומ"מ למעשה הכריע, שאם הטלית של חול אינה נאה כ"כ, בודאי עדיף טפי לקחת הטלית של שבת ולעשות קנין על מנת להחזיר משום כבוד שבת. ואם ההבדל ביניהם אינו ניכר כ"כ, ואין זה זלוזל בכבוד שבת, יקח הטלית של חול של עצמו. (וישמע משה)

חידה שבועית

1. **פניכם שפצה משפטים ממוספריים. כמה מהם נכונים? 1. משפט אחד בלבד אינו נכון.**
2. **נים מהמשפטים אינם נכונים. 3. הלה מהמשפטים אינם נכונים. 4. ארבעה מהמשפטים אינם נכונים. 5.**
6. **המה מהמשפטים אינם נכונים. 6. הים מהמשפטים אינם נכונים. 7. שפצה מהמשפטים אינם נכונים.**

תשובה על חידה פריש: אילי מואב יאחזמו רעד. **תשובה לחידה:** יש להם את סופית. **תזכורת:** 1. כניסה להגרלה לתושבי פתח תקווה בלבד. 2. לעונים על שתי החידות. שם הזוכה: שמואל רייכנברג נ"י

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות הריסון – ספיר להולדת הבת הנכדה משפחות הורביץ להולדת הבן הנכד משפחת רצאבי לאירוסיו הבן
משפחת יצחק לאירוסיו הבת משפחות בלמס - הרב פינטו להולדת הבן הנכד
גני הדר: משפחות אסף גולדשטיין - שטיגליץ לאירוסיו הבן הנכד משפחת בורנשטיין - שלינגר לאירוסיו הבת הנכדה משפחות סבג - דידיה להולדת הבן הנכד

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לחינוך חרדי ותרבות מורשת ישראל
 רמי גרינברג, ראש העיר
 פתח תקוה. קצב של עיר. לב של מושבה